РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

З А П О В Е Д

МЗХ № РД-11/1101**, София, 2025 г.**

МОСВ № РД-94/31.01.**, София, 2025 г.**

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията; чл. 24, ал. 3 от Наредба № 14 от 2016 г. за опазване на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители, във връзка с чл. 10, ал. 1 от Закона за защита на растенията и одобрен доклад от заместник-министъра на земеделието и храните № 93-414/240125

НАРЕЖДАМЕ:

I. Утвърждаваме Списък на биологичните агенти, които могат да се прилагат в Република България (Приложение към настоящата заповед).

II. В 3-дневен срок от утвърждаване на списъка по т. I същият да се публикува на интернет страницата на Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ).

III. Настоящата заповед отменя Заповед № РД 12-15/28.07.2022 г. на министъра на земеделието и № РД-701/29.07.2022 г. на министъра на околната среда и водите.

Контрола по изпълнението на заповедта се възлага на изпълнителния директор на Българска агенция по безопасност на храните.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на изпълнителния директор на БАБХ; заместник изпълнителния директор на БАБХ; директора и експертите към дирекция „Растителна защита и контрол на качеството на пресни плодове и зеленчуци“ при Централно управление на БАБХ; директорите, началниците на отдели „Растителна защита“ и инспекторите по растителна защита към областните дирекции по безопасност на храните, за сведение и изпълнение.

МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ:

Д-Р ГЕОРГИ ТАХОВ

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ:

МАНОЛ ГЕНОВ

Приложение:

към Заповед № РД-11/24.01.2025
на министъра на земеделието и храните

към Заповед № РД-94/31.01.2025
на министъра на околната среда и водите

Списък на биологичните агенти, които могат да се прилагат в Република България

БИОАГЕНТ	СРЕЩУ НЕПРИЯТЕЛ/И	ПРИ КУЛТУРА/И
I. Хищни насекоми използвани като биоагенти за растителна защита (INSECTA)		
DIPTERA (ДВУКРИЛИ)		
Галици		
Сем. Cecidomyiidae		
1. *Aphidoletes aphidimyza*	Листни въшки	Оранжерийни култури
2. *Feltiella acarisuga* (= *Therodiplosis persicae*)	Тетранихови акари	Оранжерийни култури
Сирфидни мухи		
Сем. Syrphidae		
1. *Episyrphus balteatus*	Листни въшки	Оранжерийни култури
HEMIPTERA, ПОДРАЗРЕД HETEROPTERA		
Дървеници		
Сем. Anthocoridae		
1. *Anthocoris nemoralis*	Листни бълхи	Овощни култури
2. *Anthocoris nemorum*	Листни въшки	Зеленчукови култури
3. *Orius albidipennis*	Трипсове, тетранихови акари, листни въшки	Оранжерийни култури
4. *Orius laevigatus*	Трипсове, тетранихови акари, листни въшки	Оранжерийни култури
5. *Orius majusculus*	Трипсове, тетранихови акари, листни въшки	Оранжерийни култури
Сем. Miridae		
1. *Macrolophus pygmaeus*	Трипсове и белокрилки	Оранжерийни култури (без гербера и чери домати)
	Доматен миниращ молец	Домат, картоф, патладжан и пипер
2. *Nesiodiocoris tenuis* [1]	Доматен миниращ молец, белокрилки	Домат, картоф, патладжан и пипер
Сем. Pentatomidae		
1. *Podisus maculiventris*	Колорадски бръмбар	Картоф и патладжан
2. *Picromerus bidens*	Нощенки	Зеленчукови култури
COLEOPTERA (ТВЪРДОКРИЛИ)		
Калинки		
Сем. Coccinellidae		
1. *Adalia bipunctata*	Листни въшки	Зеленчукови, овощни и оранжерийни култури

2. *Coccinella septempunctata*	Листни въшки	При всички култури
3. *Chyilocorus baileyi*	Щитоносни въшки	Декоративни растения
4. *Chilocorus bipustulatus*	Щитоносни въшки	Декоративни растения
5. *Cryptolaemus montrouzieri*	Лъжещитоносни въшки	Декоративни растения
6. *Delphastus catalinae* (= *Delphastus pusillus*)	Белокрилки	Оранжерийни култури
7. *Rhyzobius lophanthae* (= *Lindorus lophanthae*)	Щитоносни въшки	Овощни култури и декоративни растения
8. *Stethorus punctillum*	Тетранихови акари	При всички култури
Късокрили бръмбари		
Сем. Staphylinidae		
1. *Aleochara bilineata*	Лукова муха, зелева муха	При лук и зеле (на открито)
2. *Atheta coriaria*	Сциаридни мухи и трипсове в почвата, листоминиращи мухи	Оранжерийни култури
NEUROPTERA (МРЕЖЕСТОКРИЛИ)		
Златоочици		
Сем. Chrysopidae		
1. *Chrysoperla carnea* (=*Chrysopa carnea*)	Листни въшки	При всички култури
THYSANOPTERA (РЕСНИЧЕСТОКРИЛИ)		
Трипси		
Сем. Aeolothripidae		
1. *Franklinothrips vespiformis*	Трипсове	При всички култури
II. Паразитоидни насекоми използвани като биоагенти за растителна защита		
HYMENOPTERA (ЦИПОКРИЛИ)		
Сем. Aphelinidae		
1. *Aphelinus abdominalis*	Листни въшки	Оранжерийни култури
2. *Aphytis diaspidis*	Щитоносни въшки	Оранжерийни култури
3. *Aphytis holoxanthus*	Щитоносни въшки	Оранжерийни култури
4. *Coccophagus scutellaris*	Полусферични щитоносни въшки	Декоративни растения
5. *Encarsia formosa*	Белокрилки	Оранжерийни култури
6. *Eretmocerus eremicus* (=*Eretmocerus californicus*)	Белокрилки	Оранжерийни култури
7. *Eretmocerus mundus*	Белокрилки	Оранжерийни култури
Сем. Braconidae		
1. *Aphidius colemani*	Листни въшки	Оранжерийни култури
2. *Aphidius ervi*	Листни въшки	Оранжерийни култури
3. *Aphidius matricariae*	Листни въшки	Оранжерийни култури
4. *Bracon hebetor* (= *Habrobracon hebetor*)	Гъсеници на молци - Pyralidae	Растителни продукти и храни в складове
5. *Dacnusa sibirica*	Листоминиращи мухи	Оранжерийни култури
6. *Opius pallipes*	Листоминиращи мухи	Оранжерийни култури
7. *Praon volucrae*	Листни въшки	Оранжерийни култури
Сем. Dryinidae		
1. Neodryinus typhlocybae	*Metcalfa pruinosa*	Овощни култури, лозя и декоративни растения
Сем. Encyrtidae		
1. *Anagyrus pseudococci*	Лъжещитоносни въшки	Декоративни растения
2. *Encyrtus aurantii*	Полусферични щитоносни въшки	Оранжерийни култури

3. *Leptomastidea abnormis* (= *Tanaomastix abnormis*)	Лъжещитоносни въшки	Декоративни растения
4. *Leptomastix dactylopii*	Лъжещитоносни въшки	Декоративни растения
5. *Metaphycus helvolus*	Полусферични щитоносни въшки	Оранжерийни култури
Сем. Eulophidae		
1. *Diglyphus isaea*	Листоминиращи мухи	Оранжерийни култури
Сем. Mimaridae		
1. *Anagrus atomus*	Цикади	Оранжерийни култури
Сем. Trichogrammatidae		
1. *Trichogramma brassicae* (= *Trichogramma maidis*)	Нощенки	Зеленчукови и технически култури,
	Царевичен стъблопробивач	Царевица и пипер
	Листозавивачки	Горски дървесни и храстови видове
	Ливадна пеперуда	Зърнено-житни, технически, бобови и фуражни, етерично-маслени, зеленчукови и други култури
2. *Trichogramma cacoeciae*	Ябълков плодов червей	Ябълка и круша
3. *Trichogramma dendrolimi*	Шарен и еднопоясен гроздов молец	Лоза
4. *Trichogramma evanescens*	Нощенки и царевичен стъблопробивач,	Зеленчукови и технически култури, царевица,
	Ливадна пеперуда	Зърнено-житни, технически, бобови и фуражни, етерично-маслени, зеленчукови и други култури
	Листозавивачки	Горски дървесни и храстови видове
5. *Trichogramma pintoi*	Нощенки и царевичен стъблопробивач	Зеленчукови и технически култури, царевица
	Плодови червеи	Овощни култури
	Ливадна пеперуда	Зърнено-житни, технически, бобови и фуражни, етерично-маслени, зеленчукови и други култури
6. *Trichogramma achaea*	Доматен миниращ молец	Зеленчукови култури от род Solanum (домати, патладжан, картофи, пипер и др.)
Сем. Eupelmidae		
1. *Anastatus bifasciatus*	Кафявата мраморна дървеница	Зърнено-житни, технически, овощни, зеленчукови, декоративни култури и лоза
Сем. Scelionidae		

1. Trissolcus basalis	Южна зелена миризливка (дървеница)	Зърнено-житни, технически, овощни, зеленчукови, декоративни култури и лоза
Сем. Diapriidae		
1. Trichopria drosophilae	Петнистокрила дрозофила	Костилкови овощни видове (праскови, кайсии, череши и др.); ягодоплодни овощни видове (ягоди, малини, боровинки, киви, малини, къпини и др.), лоза
III. Хищни акари използвани като биоагенти за растителна защита (ARACHNIDA, ACARI)		
Сем. Phytoseiidae		
1. *Amblyseius (Neoseiulus) barkeri (= Amblyseius mackenziei)*	Трипсове	Зеленчукови и оранжерийни култури
2. *Amblyseius (Neoseiulus) cucumeris*	Трипсове и ягодов акар	Оранжерийни култури, ягода
3. *Amblyseius degenerans*	Трипсове	Оранжерийни култури
4. *Amblyseius swirskii*	Трипсове, белокрилки, паяжинообразуващ акар	Оранжерийни култури
5. *Amblyseius (Neoseiulus) californicus*	Тетранихови акари	Оранжерийни и ягодоплодни култури
6. *Metaseiulus occidentalis (= Typhlodromus occidentalis)*	Тетранихови акари	Лоза
7. *Phytoseiulus persimilis*	Тетранихови акари	Оранжерийни и ягодоплодни култури
8. *Typhlodromus pyri*	Червен овощен акар, паяжинообразуващ акар	Овощни култури
Сем. Laelapidae		
1. *Hypoaspis aculeifer (= Geolaelaps aculeifer)*	Сциаридни мухи и трипси	Оранжерийни култури и декоративни растения
	Ларви на гъбни мухи от сем. Sciaridae, сем. Phoridae, сем. Cecidomyiidae	Култивирани гъби
2. *Hypoaspis miles (=Stratiolaelaps miles)*	Сциаридни мухи и трипси	Оранжерийни култури и декоративни растения
	Ларви на гъбни мухи от сем. Sciaridae, сем. Phoridae, сем. Cecidomyiidae	Култивирани гъби
IV. Нематоди използвани като биоагенти за растителна защита (NEMATODA) [2]		
Сем. Heterorhabditidae		
1. *Heterorhabditis bacteriophora*	Ларви на коренови хоботници– *Otiorhynchus* spp.	Ягодоплодни култури
	Ларви на хоботници (Curculionidae)	Декоративни растения
	Ларви на листороги бръмбари (Scarabaeidae)	Декоративни растения

	Черна златка (*Capnodis tenebrionis*)	сем. Rosaceae (вкл. овощни и декоративни култури, маслодайна роза, шипка и глог, и в горски разсадници)
	Доматен миниращ молец (*Tuta absoluta*)	Зеленчукови култури от сем. Solanaceae (домати, патладжан, картофи, пипер и др.)
	Колорадски бръмбар (*Leptinotarsa decemlineata*)	Картофи, патладжан, домати
	сем. Телени червеи (Elateridae)	При всички култури
2. *Heterorhabditis megidis*	Ларви на хоботници – *Otiorhynchus* spp.	Декоративни растения
	Колорадски бръмбар (*Leptinotarsa decemlineata*)	Картофи, патладжан, домати
Сем. Steinernematidae		
1. *Steinernema feltiae*	Ларви на сциаридни мухи	Оранжерийни култури и декоративни растения
	Ларви на гъбни мухи от сем. Sciaridae, сем. Phoridae, сем. Cecidomyiidae	Култивирани гъби
	Черна златка (*Capnodis tenebrionis*)	сем. Rosaceae (вкл. овощни и декоративни култури, маслодайна роза, шипка и глог, и в горски разсадници)
	Доматен миниращ молец (*Tuta absoluta*)	Зеленчукови култури от сем. Solanaceae (домати, патладжан, картофи, пипер и др.)
	Чемширов молец (*Cydalima perspectalis*)	Чемшир
	Колорадски бръмбар (*Leptinotarsa decemlineata*)	Картофи, патладжан, домати
	сем. Телени червеи (Elateridae)	При всички култури
2. *Steinernema carpocapsae*	Ларви на хоботници (Curculionidae)	Зеленчукови култури и декоративни растения
	Попово прасе	Зеленчукови култури и декоративни растения
	Черна златка (*Capnodis tenebrionis*)	сем. Rosaceae (вкл. овощни и декоративни култури, маслодайна роза, шипка и глог, и в горски разсадници)
	Тополова златка (*Melanophila (Trachypteris) picta*	Широколистни дървесни и храстови видове

	Кипарисова златка (*Ovalisia festiva)*	Кипарис
	Доматен миниращ молец (*Tuta absoluta*)	Зеленчукови култури от сем. Solanaceae (домати, патладжан, картофи, пипер и др.)
	сем. Телени червеи (Elateridae)	При всички култури
	Чемширов молец (*Cydalima perspectalis*)	Чемшир
	Надземни нощенки, сем. Noctuidae	При всички култури
	Колорадски бръмбар (*Leptinotarsa decemlineata*)	Картофи, патладжан, домати
	Чинарова коритуха (*Corythucha ciliata*)	Широколистни дървесни и храстови видове
	Дъбова коритуха (*Corythucha arcuata*)	Широколистни дървесни и храстови видове
	Ларви на коренови хоботници *Otiorhynchus* spp.	Овощни и декоративни култури (вкл. лавровишни), лоза, растения от сем. Бобови (Fabaceae)

Легенда :

[1] напада растенията в отсъствие на насекомо гостоприемник

[2] За постигане на по-висока ефективност, всички видове нематоди да се прилагат при почви с лек механичен състав